

KOBBER.

PRODUKTIONS- OG PRISFORHOLD.

Af P. P. Sveistrup.

I.

Kobberertsen forekommer i større Mængder i Bjærgkæder i Vestamerika, særlig i de forenede Stater og Chile, men ogsaa i Peru, Meksiko og Kanada, endvidere paa Højsletten ved Katanga i belgisk Kongo og de tilgrænsende Dele af det nordlige Rhodesia. I mindre, men dog betydningsfulde Mængder findes Ertsen i det sydlige Spanien, det vestlige Japan, Australien, Tyskland, Rusland og Skandinavien. Den almindeligst benyttede Erts indeholder kun faa Procent Kobber, saaledes i de to største Selskaber, Utah og Chile, henholdsvis 1,07 og 2,12 pCt.

Da Ertsforekomsterne er ret begrænsede, og da Forbruget er stærkt stigende, næres der i visse Krese Ængstelse for, at Kobberet i de nu benyttede Miner skal være brugt op i Løbet af et halvt Aarhundrede (noget hurtigere i de forenede Stater, noget langsommere i Chile), og Formanden for Kobberkartellet, Lederen af en af de største Koncerner (Anaconda) Mr. Kelley, har saaledes kort før den store Prisstigning paa Kobber i Foråret 1929 henledet Opmærksomheden paa, at man, trods store Forbedringer i de tekniske Metoder, i 1926 i de forenede Stater kun faar 1,46 pCt. Kobber ud af Ertsen, medens man i 1913 fik 1,67 pCt. og denne Tilbagegang synes ret jævn Aar for Aar. Denne Oplysning, sammenholdt med, at man i de senere Aar ikke har fundet store Ertslejer i de forenede Stater, skulde mane til Sparsommelighed med Kobberforbruget og formentlig begrunde, at Kartellet, trods Nedgang i Produktionsomkostningerne, alligevel forhøjede Priserne.

De senere Aars stærke Fremgang i Metoderne til at finde nye Ertsforekomster synes dog at gøre Mr. Kelleys Tankegang

diskutabel. Medens man efter den mere primitive Metode til Bestemmelse af Ertsforekomster dels benytter Kendskab til Overfladen og dels meget kostbare Boringer, benytter man i vore Dage en Række videnskabelige Metoder, saasom Tyngdebestemmelser (idet Jordens Tiltrækning er afhængig af, hvilke Stoffer der findes i den), magnetiske Bestemmelser (idet de magnetiske Felter forandres, hvis der i Jorden findes større Mængder magnetisk Erts), seismiske Bestemmelser (idet Lydbølger bevæger sig gennem Jorden med forskellig Hastighed, eftersom denne bestaar af det ene eller det andet Stof) og endelig elektriske Bestemmelser (idet de almindelige Bjærgarter er daarlige Ledere, medens mange Ertser leder udmærket).

De elektriske Metoder har først i de allersidste Aar faaet større praktisk Betydning og er ikke mindst anvendt til Bestemmelse af Kobbererts i Egne, hvor Overfladen ikke giver tilstrækkelig Vejledning. Som Eksempel herpaa skal nævnes de ret rige Kobberfund ved Boliden i Vesterbotten i Nordsverige. Man kendte paa Forhaand kun nogle ret righoldige Blokke, der af Isen var ført ned til et Par Gaarde, og det gjaldt om at bestemme, hvorfra Blokkene var kommet. Man havde nok en Anelse om Isens Retning, men om Afstanden kunde intet siges, og den faste Klippe var overalt dækket af ret tykke Jordlag, saa at Boringer vilde blive kostbare. Saa tog man fat ad elektrisk Vej, lagde Ledninger henover Jordoverfladen og bestemte det elektriske Felt, som Strømmen, hvor der ingen elektrisk Leder var i Nærheden, fremkaldte. Hvor det elektriske Felt forstyrredes udefra var der Sandsynlighed for Kobbererts, og da man gravede paa de Steder, fandtes der rig Erts. Paa denne Maade er der fundet betydelige Mængder Kobbererts baade i Nordsverige og andetsteds, og det er ikke udelukket, at der ved Hjælp af de nye Metoder findes større Ertsmængder i Egne, hvor man ikke tidligere har tænkt paa at søge.

II.

Da der i den anvendte Erts kun findes ca. $1\frac{1}{2}$ pCt. Kobber, skal der uhyre Ertsmængder til for at fremskaffe større Kobbermængder. Ertsen hugges ved Hjælp af Maskiner og sorteres delvis allerede i Minen; det fremskaffede Produkt knuses og sorteres igen og hertil anvendes først Apparater, der sorterer efter Vægtfylden, saaledes at de kobberholdige Dele skilles fra værdiløse Bjærgarter. Ved Knusningen fremkommer en Mængde ganske smaa, kobberholdige Partikler, der ikke kan

sorteres paa denne Maade; disse Partikler behandles ved større Virksomheder ved den saakaldte „Flotation“, der gaar ud fra det Forhold, at Partikler af de forskellige Stoffer har en forskellig Tendens til at holde sig flydende i visse Vædsker. Denne Forskel forstærkes ved Roterung, og ved Behandling i flere Centrifuger efter hinanden opnaas, at Affaldsproduktet kun indeholder meget lidt Kobber. Paa en Kobbermølle (Anaconda), der under Krigen begyndte den nye Proces, behandles der daglig 16000 Tons Erts, og Kobberprocenten i Affaldet sank til en Tiendedel.

Ved Smeltningen af den saaledes rensede Erts er man gaaet bort fra en stor Anvendelse af Koks og over til væsentlig at benytte den ved Iltningen af Svovlet fremkomne Varme, idet man herved opnaar, at Koksforbruget indskrænkes til et Minimum. En anden Ting, der har faaet stor Betydning, er, at den indvendige Foring af Ovnene tidligere maatte fornyes efter ganske faa Smeltninger, men nu er af et saadant Stof, at de ikke kan angribes og derfor kan holde meget længere end for blot ganske faa Aar siden. En væsentlig Aarsag til de senere Aars mange tekniske Fremskridt er, at de paa-gældende Teknikere frit drøfter deres Ideer og Erfaringer uden som i saa mange andre Produktionsgrene at overholde Hemmelighedsprincippet. En af de bedste Autoriteter paa Kobber-teknikens Omraade, Dr. L. D. Rickett, siger herom: „Jeg tror, at det er af væsentlig Betydning for Fremskridtene i vor Viden, at vi indbyrdes frit diskuterer de forskellige Emner, saaledes at vi erstatter den enkeltes Hemmelighedskræmmeri med et samlet Overblik, der repræsenterer mange Mænds bedste Tanker.“

Den bedste Forstaaelse af den sidste halve eller hele Snes Aars tekniske Fremskridt faar man af den Kendsgøring, at Produktionsomkostningerne nu, stort set, ligger i nogenlunde samme Niveau som før Krigen, d. v. s. den Tendens til Stigning, som Udnyttelsen af fattigere Ertslejer, den betydelige Stigning, som Arbejdslønnen og de fleste Anskaffelser uund-gaaeligt har bevirket, nøjagtig er opvejet af alle de tekniske Fremskridt i Mellemtiden. Maalt i Forhold til Formindskelsen i Guldets Købeevne er Kobberets Produktionspris sunket stærkt, og denne Nedgang synes snarere at være tiltagende end af-tagende.

Da der offentliggøres klare og overskuelige Regnskaber fra nogle af de førende Selskaber, kan man faa ret gode Oplysninger om Nedsættelsen i Produktionsomkostningerne. Det er saaledes lykkedes Utah Copper Co. ved en gennemført Ratio-

nalisering at nedsætte Produktionsomkostningerne fra 8,4 Cts. pr. lbs. i 1925 til 5,6 Cts. i sidste Kvartal 1928. Et andet betydeligt Eksempel paa Fremgangen er Nevada Consolidated Copper Co., idet dette Selskabs Produktionsomkostninger er faldet fra 10,4 Cts. til 7,6 Cts. i samme Tidsrum. Denne Fremgang er saa meget interessantere, som Ertsen i de to nævnte Selskaber kun indeholdt henholdsvis 1 og 1½ pCt. ren Kobber.

Den egentlige Kobberproduktion indeholder altid et Moment af Spekulation, idet man ikke paa Forhaand kan have Overblik over de Vanskeligheder og Muligheder, der melder sig efterhaanden som Produktionen skrider frem. Men denne Mulighed for Spekulation kan drives meget langt, idet Aktiekøberne mangler helt Kendskab til Forholdene paa Produktionsstedet. Saaledes med Roan Antelope Copper Mines i det nordlige Rhodesia. Efter at en Kapital paa 18 Mill. Kr. var anvendt til forberedende Anlæg, gaar Bestyrelsen i Maj 1929 til en Generalforsamling og kræver Kapitalen udvidet med 25 pCt. De nye Aktier sælges til en Kurs af 780 og stiger sammen med gamle Aktier, der i Juli 1928 havde staaet i 280, til ca. 1050 i Juni 1929. Heroverfor gør en Kritiker i Economist opmærksom paa, at hvis den saaledes oppustede Kapital skulde forrentes med 10 pCt., maatte der, forudsat at Kobberpriserne holdt sig paa et højt Niveau (en Fortjeneste af 15 £ pr. Tons), naas en aarlig Produktion af 80000 Tons. Dette mente Kritikerens var lidet sandsynligt, saa meget mere som en anden Mine i Distriktet, der var begyndt 1910, rekonstrueret 1921—22 under ny Ledelse kun var naaet til i 1928 at fremstille 538 Tons Kobber og arbejdede med Tab. — Nu kun et Aar efter er Kobberprisen saa lav, som den overhovedet aldrig tidligere har været, og Spekulationen har lidt endog meget store Tab.

Det er saaledes uhyre Kapitaler, der skal bindes i et Kobberværk, inden Produktionen kan paabegyndes, men alligevel har Produktionen en ikke ringe Fordel overfor Raffineringen (Elektrolysen) med Hensyn til Kapacitetsudnyttelsen. Langt den største Del af Raffineringsanlæggenes Udgifter er til Forrentning og Amortisation, og da Anlægene har en større Kapacitet end der faktisk er Brug for, er Raaproduktionen i Stand til at tage Fordelen ved Stigningen i Kobberprisen. Man ser da ogsaa, at det er Raaproduktionen, der vinder financier Kontrol over Raffineringsanlægene. Som Eksempel herpaa kan nævnes, at i 1928 har Phelp Dodge Co., Calumet & Arizona

Mining Co. og New Cornelia Copper Co. vundet afgørende Indflydelse paa Nichols Copper Co. Dette Selskab har en stor Elektrolysefabrik, der tidligere raffinerede Kobber fra Afrika og Sydamerika og de førstnævnte Selskaber, der tidligere har faaet raffineret hos American Smelting & Refining Co., har saaledes gjort det vanskeligt for dette Selskab at faa fuld Kapacitetsudnyttelse, saa meget mere som det afrikanske Selskab paa-tænker at bygge sin egen Elektrolyse.

Det kan endvidere paavises, at Raastofkapitalen trænger frem i den forarbejdende Industri og ikke mindst har vundet Indflydelse paa Fremstillingen af Messing. Herved bliver det muligt for de store Kobberproducenter at vinde Indflydelse saavel paa Kobberprisen som paa Messingprisen og derved begrænse den Margin, som den europæiske kobberforarbejdende Industri arbejder med. Rundt om i Europa klages der over, at denne Magt over Marginen gør de europæiske Messingfabrikker afhængig af den amerikanske Raastofkapital.

Produktionen i de vigtigste Lande fremgaar af nedenstaaende Oversigt, der udtrykkes i 1000 m Tons. 1926 er et for Nutiden nogenlunde typisk Aar.

	1913	1926	1926, naar 1913=100
Tyskland	26,9	24,0	89
England	0,4	0,1	25
Spanien	44,9	49,5	110
Øvrige Europa	59,5	52,5	88
Europa	131,7	126,1	96
Amerika	718,3	1165,4	162
Asien	66,7	70,2	105
Australien	47,2	10,2	21
Afrika	23,3	107,5	461
Tilsammen	987,2	1479,4	150

Heraf fremgaar, at Europas Produktion ikke alene absolut, men ogsaa relativt er gaaet tilbage, medens Amerika er gaaet tilsvarende frem. Af de andre Verdensdele er Australiens Produktion gaaet stærkt tilbage.

III.

Efterspørgslen efter Kobber har som det fremgaar af Produktionstallene været stærkt stigende, men meget forskelligt i de forskellige Lande. Overfor et Gennemsnitsverdensforbrug

pr. Individ i 1928 af 0,792 kg staar Gennemsnitsforbruget i U. S. A. paa 6,49 i 1928 og paa 3,58 i England, Tyskland og Frankrig tilsammen, medens de tilsvarende Tal for den øvrige Verden er meget smaa. Hvis man i disse Lande og Verdensdele kan vente en Industrialisering efter amerikansk Forbillede, vil meget kunne tyde paa en fortsat Vækst i Efterspørgslen efter Kobber.

Kobber anvendes i moderne Samfund særlig til elektriske Produkter og Automobiler. I de forenede Stater er Kobberforbruget til elektriske Maskiner steget fra 1921—28 med ca. 60 pCt. (fra 130 til 213 Mill. eng. Pund), til Lys og Kraftledninger samt til Telefon og Telegraf med over 100 pCt. (fra 87 til 134 Mill. Pund), til Automobiler fra 47 til 125 Mill. o. s. v. Nedenstaaende Statistik viser Kobberforbruget i de forenede Stater i 1927 til visse Anvendelser i Procent af det samlede Kobberforbrug.

Elektriske Maskiner m. m.	23,5
Lys og Kraftledninger	12,3
Automobilindustrien	11,9
Telefon og Telegraf	11,1
Eksportvarer	6,7
Kabler og Stænger	5,9
Bygningsindustrien	5,5
Lejer, Akser, Rør m. m.	7,5
Anden Anvendelse	15,6

Denne Oversigt viser, at Efterspørgslen efter Kobber maa være stærkt afhængig af Konjunkturerne og nøje knyttet til det almindelige Velstandsniveau. Der er nok noget, der tyder paa, at Kobberet for visse Anvendelsers Vedkommende fortrænges af Aluminium, ikke mindst egner Aluminium sig paa Grund af sin ringe Vægtfylde godt til Automobiler, og Kobberets Anvendelse i Automobilindustrien er da ogsaa i relativ Tilbagegang om end i absolut Fremgang. Selv om Aluminium er daarligere Leder af Elektricitet end Kobber kan det dog anvendes. I de Højspændingsledninger over 30,000 Volt, der er lagt i Perioden 1917—26 er der anvendt 60 pCt. mere Kobber end Aluminium, men tager vi kun Højspændingsledninger over 100,000 Volt er der anvendt 50 pCt. mere Aluminium end Kobber. Hvorvidt det ene eller det andet Metal skal anvendes, er derfor formentlig et Prisspørgsmaal, og i denne Henseende staar Kobberet ikke saa godt, fordi dets Priser har været stærkt svingende med en af Kartellet gennemført mægtig Hausse

i 1929 og et derpaa følgende pludseligt Sammenbrud i Foråret 1930, medens Aluminiumsprisen har været jævnt faldende igennem de sidste Aar. Paa den anden Side finder man allerede i 1929 en begyndende stigende Anvendelse for Kobberet ved Jærnbanners Overgang til elektrisk Drift, og det er derfor meget vanskeligt at danne sig en Mening om Udviklingen af Efterspørgslen blot faa Aar ud i Fremtiden.

For Kobberforbrugets Fordeling paa de forskellige Lande finder man nedenstaaende Tal, der kan sammenlignes med de ovenfor opstillede for Produktionen og som ligesom disse angiver Antallet af 1000 Tons.

	1913	1926	1926, naar 1913=100
Tyskland	259,7	167,4	64
England	140,4	140,7	100
Øvrige Europa	244,1	313,2	128
Europa	644,2	621,3	96
Amerika	344,9	771,8	224
Asien	41,7	92,2	221
Australien	14,0	7,7	55
Afrika	7,2	11,0	153
Tilsammen	1052,0	1504,0	143

Selv om Valget af 1926 ikke giver et fuldgyldigt Udtryk for Forskydningen mellem de forenede Stater og Europa, fordi Konjunkturerne i de forenede Stater i dette Aar var forholdsvis bedre end i Europa, er der dog ikke Tvivl om, at Tyngdepunktet i Kobberøkonomien er flyttet over Atlanterhavet. Dette faar bl. a. sit praktiske Udtryk i, at det tidligere var Kobberbørsen i London, der fastsatte Verdenspriserne, medens denne nu bestemmes paa Kartelkontoret i New York.

Prisen for elektrolytisk Kobber var under Højkonjunkturerne ved Aarhundredskiftet omkring 16 cts pr. Pounds, derefter fulgte Priserne nogenlunde de almindelige Konjunkturer, naede et Minimum i 1902 af $11\frac{1}{2}$ for derefter at stige til over 20 i 1907 og falde til 13 i 1908—11. I Krigsaarene naedes Maksimum i 1916—17 med over 27 for derefter at falde til $12\frac{1}{2}$ i 1921, hvorefter der var smaa Stigninger og Fald indtil Prisen i 1927 var 13, hvorfra den er steget til ca. 18 i 1929. I Aaret 1929 steg Priserne — til Dels paa Grund af Nervøsitet og Dækningskøb — stærkt fra Januar til April for derefter at falde brat, men i Modsætning til andre Svingninger i Priser standsedes Faldet pludseligt paa 17,80 cts., hvor Kartellet holdt

Prisen gennem et helt Aar fra April 1929 til April 1930, trods det fuldstændige Omslag i Konjunkturerne, der i nævnte Periode fandt Sted. Men denne Pris, der laa mindst 50 pCt. højere end de normale Produktionsomkostninger, bevirkede en Tilvækst i Verdensproduktionen paa over 10 pCt., og da Efterspørgslen samtidig tog af som Følge af Krisen, øgedes Lagrene indtil Kartellet i April Maj 1930 var nødt til at sænke Prisen til omkring 12 cts., uden at den endnu er faldet i Leje, idet Priserne i Juni 1930 nærmest har en faldende Tendens.

IV.

Da mindste Anlæg i højeste Teknik er meget stor, har de daarlige Konjunkturer Gang paa Gang ført til, at mindre Selskaber enten har maatte standse eller søge Optagelse i store Selskaber eller Koncerner, saaledes at Kobbermarkedet beherskes af ganske faa Kapitalgrupper.

Den største Koncern er Kennecott; Moderselskabet Kennecott Copper Co. har egne Miner i Alaska, men er ellers nærmest at betragte som Holding Co. Til Koncernen hører Braden Copper Co., Utah Copper Co., Mother Lode Coalition Co. og andre. Utah Copper Co. har igen 43 pCt. af Aktierne i Nevada Consolidated Copper Co., og dette Selskab har igen en afgørende Indflydelse i Ray Consolidated Copper Co. I 1929 har Gruppen erhvervet Indflydelse i Chase Co. Sammen med den nærstaaende American Smelting & Refining Co. falder over en Fjerdedel af Verdensproduktionen af Kobber paa Gruppen. Indenfor den kobberforarbejdende Industri har Koncernen Indflydelse paa General Cable Co. og the Republic Brass Co. og gennem American Smelting and Refining Co. staar den i nøje Forbindelse med andre Grene af Raastofproduktionen og paa det internationale Finansmarked optræder den som Guggenheimgruppen.

Noget, men dog ikke meget mindre, er Anacondakoncernen; Moderselskabet Anaconda Copper Mining arbejder i Montana, de største Datterselskaber er Chile Copper Co. og Andes Copper Mining Co., der begge ligger i Chile og formenes at have store Fremtidsmuligheder. Til Koncernen hører endvidere Inspiration Consolidated Copper Co. og Greene Cananea Copper Co. Den samlede Produktion udgør ca. $\frac{1}{5}$ af Verdensproduktionen. Hvem der staar bag Koncernen i financier Henseende er tvivlsomt, men adskilligt tyder paa, at det er Rockefeller.

Den tredje Koncern er den betydelig mindre Phelps Dodge-Gruppe, der først er kommet rigtig i Udvikling fra 1928, idet

en Række i og for sig store Virksomheder ikke har fundet det tilraadeligt fortsat at staa alene i financierel Henseende. Det er tidligere nævnt, at denne Gruppe har gjort et Fremstød overfor Raffineringsindustrien. Endvidere findes der i Michigan en Del mindre Selskaber, der bearbejder højprocentlig Malm fra smaa Lejer; disse menes dog ikke at faa nogen større Betydning i Fremtiden. Udenfor den amerikanske Kapitals Omraade har Kobberproduktionen i Belgisk Kongo (Union Minière du Haut Kantanga) særlig Betydning. I det indre af Kongo har man i Løbet af en halv Snes Aar skabt en Virksomhed af international Betydning og efter at Flodløbet i en af Kongos Bifloder (Kassi) er reguleret og der er bygget en Jærnbane ud til Kysten er der Mulighed for fortsatte Fremskridt.

Raffineringen foregaar i store Anlæg, der i Hovedsagen er knyttet til de nævnte store Koncerner. Om nogen egentlig kapitalmæssig Sammenslutning af hele Kobberproduktionen har der mig bekendt ikke været Tale, derimod er man gaet en anden Vej, nemlig gennem et af de store Koncerner behersket Kartel.

V.

Det første store Forsøg paa aftalemæssigt at beherske Kobbermarkedet var det franske Kobbersyndikat i 1887. Dette Syndikat traf Aftale med Producenterne om Køb af Kobber til noget over Verdensmarkedspriserne i den Hensigt at tvinge de kobberforbrugende Industrier til igen at købe Kobberet til en endnu højere Pris. For at financiere Foretagendet maatte man have Støtte af en Bank, og da denne brød sammen kunde Corneren ikke fortsættes, og Priserne faldt til under det tidligere Niveau.

Efter at Kobberpriserne i 1907 var faldet til omtrent Halvdelen, sluttede de vigtigste Producenter sig i 1908 sammen under Navnet Copper Producers Association. De betydningsfuldste Deltagere var Phelps Dodge & Co., Calumet & Hecla Mining, American Smelting & Refining Co. og Amalgamated Copper Co. (Anaconda). Formaålet med Sammenslutningen var at skaffe nøjagtige statistiske Oplysninger om Produktion, Forbrug og Lagre, idet man haabede, at hvert enkelt Medlem vilde lade sin økonomiske Politik lede af de statistiske Oplysninger. Sammenslutningen fik dog ikke større Betydning, idet Priserne først steg med den almindelige Konjunkturopgang henimod Verdenskrigen.

Ved de Forhandlinger om Virkningerne af de Wilsonske

Trustlove, som fandt Sted i de forenede Staters Senat i Slutningen af Krigen blev det af den amerikanske Kobberproduktion gjort gældende, at Amerikanerne blev ugunstigt stillet i Konkurrencen, naar de skulde staa enkeltvis, medens de udenlandske Købere kunde slutte sig sammen og trykke Priserne. Denne Betragtning førte til Webb-Pomerene Loven, hvorefter det blev tilladt at danne Sammenslutninger med det Formaal at hævde de amerikanske Interesser paa Verdensmarkedet. Hvorledes denne Lov nærmere skal forstaas er ikke ganske klart, i hvert Fald har de amerikanske Trustmyndigheder ikke grebet ind efter at samtlige Kobberproducenter i Oktober 1926 dannede Coppers Eksporters Inc., der omfatter samtlige 18 Selskaber, der hører hjemme i U. S. A., og 14, der hører andesteds hen, og behersker over 90 pCt. af Verdensproduktionen.

Denne Sammenslutning var paa Forhaand langt stærkere end de tidligere, fordi den omfatter hele Verdensproduktionen, fordi Verdensproduktionen nu beherskes af ganske faa Kapitalgrupper, fordi Efterspørgslen efter Kobber til Elektroindustrien er stærkt stigende og fordi det er den populære Opfattelse, at man skal spare paa Verdensforraadene i Kobberminerne. I 1927 lykkedes det som tidligere omtalt Coppers Eksporters Inc. at tage Ledelsen af Verdensmarkedet fra Handel og Børs og i samme Aar oprettedes Copper Institute, der ved Siden af American Bureau of Metal Statistics har til Opgave at indsamle, bearbejde og offentliggøre alle Oplysninger, der kan have særlig Interesse for Produktion af og Handel med Kobber. En særlig Opgave for Institutet er at skabe et Standardsystem for Regnskaber vedrørende Kobberindustrien, idet de enkelte Selskaber derved bliver i Stand til at sammenligne de regnskabsmæssige Enkeltheder. Da de indsamlede Oplysninger vil blive bearbejdet systematisk, tillægger Kobberindustriens Mænd dem en ikke ringe Betydning for fremtidige Dispositioner.

Vil man — jfr. de foran citerede Prisbevægelser — søge at beregne, hvad Kartellet har kostet Forbrugerne i det ene Aar April 1929 til April 1930, kan man som Basis vælge Prisen 1926 ved Kartellets Dannelse og Prisen nu i Sommeren 1930, nemlig 12 cts., d. v. s. Overprisen har været ca. 6 cts. pr. lb. Verdensforbruget, der er noget større end 1926, kan anslaaes til 1,5 Mill. Tons. Omregner man de 6 cts. pr. lb. til 50 Øre pr. kg, bliver den samlede Merudgift for Forbrugerne 750 Mill. Kr. Sammenligner man Produktion og Forbrug i de enkelte Lande efter ovenstaaende Tabeller, bliver Ekstrabetalingen fra Europa til Amerika paa ca. 300 Mill. Kr.

VI.

Den stærkt svingende Pris paa Kobber har vanskeliggjort alle Kalkuler og Beregninger for den kobberforbrugende Industri og ikke mindst har dette gjort sig gældende for den europæiske elektriske Industri, idet dennes Mulighed for Overskud begrænses af, at Kobberproduktionen kan tilegne sig en større Del af den Pris, som Forbrugerne er villig til at give. Den høje Kobberpris i 1929/30 har maaske været en ikke uvæsentlig Faktor i den Koncentration i Elektricitetsindustrien, som har fundet Sted i det sidste Aarstid og hvorved General Electric i Løbet af faa Maaneder har vundet betydelig finansiell Indflydelse i næsten alle større Elektrofirmaer ikke mindst AEG og Siemens, og det er ikke udelukket, at denne Kapitalkoncentration har haft en væsentlig Indflydelse paa, at Kartellet har nedsat sin Pris.

Hvorledes Fremtiden vil komme til at ligge for Kobberkartellet er det meget vanskeligt at have bestemt Mening om, men visse Enkeltheder, der vil faa Betydning, kan dog paapeges. Saaledes maa Kartellet opgive udelukkende at regulere Prisen og maa sætte ind paa at regulere Produktionsmængderne i Overensstemmelse med, hvad der kan sælges til den saaledes fastlagte Pris. I saa Fald vil der vise sig ret skarpe Modsætninger mellem Anaconda og Kennecottkoncernerne. Førstnævnte har overvejende Interesser i den egentlige Produktion, hvor de faste Udgifter ikke spiller nogen større Rolle, og hvor det derfor ikke har større Betydning, om der arbejdes med indskrænket Drift. Sidstnævnte har derimod gennem American Smelting & Refining Co. større Interesser i den videre Bearbejdelse gennem Raffinering, og i denne Virksomhed er de faste Udgifter forholdsvis meget større, hvorfor Kennecott specielt interesserer sig for fuld Beskæftigelse, selv om Priserne derved skulde blive noget mindre.

Hvis man tænker sig Udviklingen fortsat efter samme Linier som hidtil, skulde det ikke være urimeligt at tro, at de modstaaende Interesser vil mødes i en intensiv Regulering af Produktionen. En saadan vil dog muligvis møde Modstand hos det amerikanske Trusttilsyn, ligesom Elektricitetsindustrien sikkert i Fremtiden vil søge at vinde Indflydelse paa Organiseringen af Kobberproduktionen og Fastsættelse af Kobberprisen.